

Erkenning van gerechtelijke scheepsverkopen: het verdrag van Beijing, een rechtersperspectief

Vergadering Nederlandse vereniging voor vervoerrecht,

Themamiddag zeerecht, Rotterdam 2 november 2023

Petra de Bruin, voorzieningenrechter, rechtbank Rotterdam

Het verdrag van Beijing

- Vooraf
- Executoriale scheepsverkopen in Nederland vinden op twee manieren plaats
 - Ten overstaan van een notaris (art. 570 Rv)
 - Ten overstaan van een rechter (art. 575 Rv), vlg. Parl. Ges: regelgeving ontworpen mede met oog op erkenning in het buitenland
- Gerechtelijke scheepsverkoop
 - Beslissing is een vonnis
 - Vonnis wordt met het oog op buitenlandse erkenning opgetuigd met stempels

Het verdrag van Beijing

- **2018:** CMI blijkt bezig met een ontwerpverdrag voor de erkenning van gerechtelijke scheepsverkopen (met Nederlandse inbreng)
- In dat kader:
 - Geen raadpleging Nederlandse/Rotterdamse rechters over vraag of problemen herkend worden, over ontwerp-verdragsteksten of wat dan ook
 - Geen kritische blik op de Katerinazaak (in de discussiedocumentatie aangeduid als Nederlandse probleemzaak, schip was echter eerder en langer in Singapore beslagen, maar Singapore wordt niet genoemd)
 - Los je het Katerinaprobleem wel op met een verdrag (vgl. art 3 lid 3 Beslagverdrag, t.z.v. dezelfde zeerechtelijke vordering kan in het rechtsgebied van een of meer Verdragsluitende Staten slechts eenmaal op een schip beslag worden gelegd door dezelfde schuldeiser)?

Het verdrag van Beijing

- 2018
- Colloquium Malta
- Aankondiging: probleem wordt gekwantificeerd
- Hoe?
- Beperkt tot uitlating “HEEL GROOT PROBLEEM”
- Geen aantallen schepen (anders dan de 9 zaken waaronder de Katerina)
- Geen bedragen
- Vgl: Financial Times, 2 september 2023

Hollywood strikes take \$5bn bite out of California economy

Het verdrag van Beijing

- Na 2018: UNICITRAL “adopteert” ontwerpverdrag
- Rechters betrokken via de International Association of Judges (echter geen rechtstreeks contact met Maritieme Kamer Rechtbank Rotterdam, ook niets via NVvR gehoord)
- Heeft uiteindelijk geleid tot Verdrag van Beijing
- Status nu
- Nog geen beslissing EU
- EU heeft beperkte bevoegdheden (geen beslissing EU namens alle Lidstaten)

Het verdrag van Beijing

- 24 oktober 2023, Workshop Madrid, 24 van de 27 Lidstaten vertegenwoordigd
- Veel oproepen om snel te ratificeren met argument dat verdrag hard nodig is
- Getekend hebben al: China, El Salvador, Singapore, Sierra Leone, Sao Tome & Principe, Senegal, Honduras, Granada, Zwitserland, Kiribati, Comoren, Saoedi Arabië, Burkina Faso en Liberia
- Panels met o.a. CMI vertegenwoordigers, hoogleraren, afgevaardigden van scheepsregisters, ambtenaren die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen over (de teksten van) het verdrag, advocaten en een enkele rechter
- Enkele oproepen om de Rotterdam Rules te ratificeren

Het verdrag van Beijing

- Presentatie Bright Star moet aantonen hoe hard het verdrag nodig is.
- Bright Star: 2018 gerechtelijke scheepsverkoop in Jamaica na beslaglegging door diverse schuldeisers, uit opbrengst US\$ 3 mln gereserveerd voor hypotheekhouder op Malta, hypotheekhouder verzoekt en verkrijgt beslagverlof op Malta en schip wordt daar beslagen 6 mnd na vk in Jamaica, in 2023(na 5 jr) bevestigde Court of Appeal dat hypotheekhouder zich op opbrengst vk in Jamaica moest verhalen (cf Maltezer wetgeving)
- Goed voorbeeld of gevolg van verkeerd functioneren systeem in Malta en/of foute rechterlijke beslissing?
- Aanvullend: zielig verhaal over werknemers die (in Jamaica) al maanden vastzaten op het schip zonder eten (?wiens verantwoordelijkheid, helpt het verdrag daarbij?)

Het verdrag van Beijing

- Rechtersbijdragen in Madrid: kritisch over enkele artikelen
- Artikel 5: the court shall issue a certificate of judicial sale to the purchaser
- The certificate shall contain
 - (b) a statement that the judicial sale has conferred clean title to the ship on the purchaser
- Vraag: kan de Nederlandse rechter dat wel weten/verklaren?
- Uitzondering Annex I-13: if it is unknown whether the sale will confer clean title, a statement of the circumstances under which the judicial sale would not confer clean title
- Wat is bijvoorbeeld de betekenis van een gerechtelijke procedure over geseceerde vordering in het buitenland die in hoger beroep wordt vernietigd na de gerechtelijke verkoop? Is dat een “jammer dan”?

Het verdrag van Beijing

- Rechtersbijdragen: kritisch over enkele artikelen
- Artikel 8 (1): the court shall dismiss the application to arrest a ship upon production of the certificate
- Wat gebeurt er als het certificaat niet wordt overgelegd?
- Men lijkt ervan uit te gaan dat rechters ambtshalve het repository gaan raadplegen, vraag of iedere rechter dat naar nationaal procesrecht mag
- Naar Nederlands recht kan dat niet

Het verdrag van Beijing

- Rechtersbijdragen: kritisch over enkele artikelen
- Artikel 9 (1): the courts of the state shall have exclusive jurisdiction to hear any claim or application to avoid a judicial sale conducted in that state that confers clean title to the ship or suspend its effects (...)
- Artikel 9 (2): the courts of a state party shall decline jurisdiction in respect of any claim or application to avoid a judicial sale of a ship conducted in another state party that confers clean title to the ship or to suspend its effects
- Artikel 9(2) ambtshalve toepassen (dus ambtshalve onbevoegd verklaren?) Raadplegen repository, ambtshalve?

Het verdrag van Beijing

- Rechtersbijdragen: kritisch over enkele artikelen
- Zijn de kritische problemen louter nationaal procesrechtelijke problemen?
- Zo ja, hoe moet je die dan oplossen?
- Moet dat via wijziging:
 - art 111 Rv, Art 700/art 728 Rv, Art 569 e.v. Rv
 - Boek 8 BW?
 - Beslagsyllabus (maar die gaat over best practices)
- Of moet je terugvallen op art 705 Rv en art 3 lid 3 Beslagverdrag en de beschikbaarheid van de relatief snelle kort gedingprocedure